

مطبعه و محل اداره :

ج. خ. مال اوغلانده امنیت
صندوغی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۵ نومرو

مشرق و غرب

۱۳۲۶

مسلکمه موافق آثار
جدیده مع المنونبه
قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست و احوال و مشوره اسلامیه و بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	القی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتیجی جلد

۸ شعبال الماظم ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۱ تموز ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۲

ایدیان محسنات وفائده درجه مطلوب و مقتضیه دن پاك دون بر مرتبه ده اولدینی تحقق ایلدیکی تقدیرده هر حالده بر آن اول بونلرك اصلاحنه چالیشمق عاجز لری ایچون ناقابل ترك واهال بر وظیفه دینی و ملیه اولدیغنه قناعت کامله من حاصل اولمقده در .

حالبوکه بونلرك مخصصاتی شمیدیکی حال اسف اشتغالرینه کوره اداره سیچون بیله کافی دکلدر .

ایشته بو بابده کی اسباب معروضه و محقه دنطولای و ارداتی دون و مصارفی افزون ازهر جهت جالب نظر دقت اولان بر مشکلات عظیمه ایچنده بولنیورز .

زیرا سنه بسنه اوقاف و معارف مرکز اداره سنك آجینی تظاهر ایدیور . شمیدی ایسه بو آجینی قیامق و بودجه ده توازن استحصال ایتك ایچون یا اوقاف و معارف اداره سنك و ارداتی تکثیره چالیشمق و یا خودکده تنقیص مصارف یولنی استلزام ایتك مجبوریدر . عکس تقدیرده مرکز اداره بی افلاس کی بر ورطیه سوق ایتکدن بشقه بر شی دکلدر . زمین و زمان نظر اعتباره آلدینی تقدیرده مصارفاتك تنقیصی ممکن اوله میوب و ارداتك ترییدینه همت ایسه بزم ایچون فریضه ذمتدر . ایشته بو نقطه نظر دن اداره و قفیه سنجه تبعات و تدقیقات لازمه اجرا ایدلمشده اهلیمزك فقر و ضرورتی نظراعتباره آلدینی تقدیرده اوقاف و معارف ایچون یوزده اون نسبتنده کی ضایعیدن فضله بر طاقم مطالبه بولنق تکلیف مالا یطاق قیلندن بر شی اوله جغنی و خاکپای مراجع اکتناه ولی النعم افخمیلرینه برای استفتا عرض و تقدیم اولنان اولان و جاهله اوقاف و معارف و ارداتی تریید ایتك ممکن اوله مدینی اوقاف و معارف مجلس کیرنجه قناعت کامله سی حاصل اولمشدر . اقدیمزی تعجیزه زی سوق و اجبار ایدن معروضات کترانه لرندن مستبان بیوریله جغنی و جاهله زیرده مسئله شکلنده کوستریلن اصولدن استفاده من تجویز بیورلدینی تقدیرده اوقاف و معارف اسلامیه عائد اولان مقامات مقدسه و مبروره نك شان جلیل اسلامیه موافق بر صورتده اداره سی تأمین ایدیله جك و بزم ایچون هر حالده لازم و مقتضی اولان مکاتب و مدارسك اصلاحنه بر امکان استحصال ایدلمش اوله جقدر . بوکون مکاتب موجوده مزك مقدارندن فضله اوله رقی لاقول یوز الی مکته اشد احتیاجز و اردر . مکاتب و مدارس مزه عائد اولان مخصصات ایسه مکاتب و مدارس موجوده مزه کافی کله مدیکسندن ماعدا بونلرك ایچنده استخدام اولنان معلمین و مدرسین فقدان معاشرندن طولای ترك وظائفه بزی تهدید ایدیور . شو حال اسف اشتغالدن تخلیص کریبان ایتك ایچون زیرده کی مسائلده عرض و بیان اولنان اصولدن بشقه بر مخصصاتك تدارك و تأمین ممکن اوله مدینی تقدیرده مکاتب موجوده مزك تنقیصی انتاج و مؤدی اوله جغنی بی اشتباهدر .

خدا نکرده بو حالک و قوعی بزم ایچون نقدر تهلکلی اولدینی عرض و بیاندن مستغیدر . ایشته بروجه بالا عرض و بیان اولنان و حقایق مسلمه دن معدود اولان معروضات عیدانه لرینی نظر اعتباره

ایشته فهمیم بو ناموسکار ملتک بویله بر مسلح فردی ایدی . فاتحه لر . بشیده لر روحک سنك ای وطنك دائمی محافظی . استبدال قبول ایتمز عسکری ، اردوگاه لر ایشینی ، غزال رهبری ، قوجه فهم !

عمر فوزی

باب معالی مشیختپناهی به

دولتو سماحتلو اقدم حضرتلری

امور مهمه شرعیه و خصوصات لازمه دینه ده خلیفه روی زمین و حامی دین مبین اقدیمز حضرتلرینك وکیل بیعدیلی و بالجمله مسائل دینه و مهمام امور شرعیه متعلق مشکلاتك حل و فصلنه مخصوص كافة مؤمنین و موحدینك الذبیوك و اك علوی بر مرجع جلیلی اولان باب مراجع مآب فتواپناهی به مراجعت عاجزینك منافع عمومیه بی جلب و مضرت محض و محقه بی دفع کی بر طاقم ضرورتك سوق و الجا آندن حصوله کلدیکی عرض و بیانیه خاکپای معالی اکتناه ولی النعم افخمیلرینه برای استفتا عرض و تقدیم اولنان اولان مسائلك تشریح و بیاننه شروع ایتزدن اول محضا اقدیمزك نظر دقت حقایق و روانه لرینی جلب ایتك مقصد خیر مرصیده سبب تعجیز و مراجعت عاجزی اولان کیفیتك تشریح و بیاننه لزوم کورلمش و بروجه آتی دخی ابتدار ایدلمشدر .

معلوم معالیمزوم فقاہتپناہیلری اولدینی اوزره بر ملتك دو عالمده سعادت و سلامتی تأمین ایدن وعده ذمتنه مترتب اولان وظائفك اهم و اقدس دین مبین محمدینك امر ایتدیکی و جاهله مقامات مبروره و مقدسه نك شان جلیل اسلامیه موافق بر صورتده رهبر نجات و استقبالی اوله جق شبان وطنك دینی اخلاقی مدنی تربیه سنه اعتنا و دقت ایتك کی خصوصات لازمه و مهمه دن عبارتدر .

بو وظائف دینه و ملیه نك احسن طریق اوزره جریاتی تأمین ایتك ایچون بونك مابه البقاسی اولان وسائطك تأمین و استحصالنه اعتنا و غیرته متوقفدر . فی الواقع بوکون مملکت مزده بولنان بالجمله جوامع و تکایا مکاتب و مدارس اسلامیه نك لوازمات ضروریه سی اوقاف جلیله اسلامیه و ارداتندن و عموم و یرکی اوزرینه یوزده اون نسبتنده اجرا ایدیان ضایم ایله حکومت طرفندن و یریلان و اسلاملرك مقدار نفوسی نسبتنده حصه لرینه اصابت ایدن اعاناتدن تأدیه و تدارك اولمقده در . بو بابده کی مخصصات زمین و زمان نظر اعتباره آلدینی تقدیرده شو مقامات مقدسه و عالیه نك شان جلیل اسلامیه موافق بر صورتده کی اداره سنه کافی اوله میوب اوقاف و معارف مرکز اداره سیچون بیک درلو مشکلاتی مؤدی و موجب اولمقده ماعدا شو زمان اخیر دنبری لزومی درکار اولان مکاتب و مدارس اسلامیه نك اصلا حاتندن دخی بزی منع ایلمکده در . باخصوص مملکت مزه سرایا استیلا ایدن و بالجمله دورینان حقایق شناسمزك نظر دقتی جلبه بادی اولان جهالتك ازاله سی ضامننده مکاتب و مدارس مزدن انتظار

آله‌رق زیرده کی مسائلک حقیقه باطلی تفریق و منافع عمومیه بی تأمین ایله هر کسی مضرتدن وقایه و صیانت ایدن شرع شریفه تطبیقاً حلّی استرحامه جرأتیاب اولیورز . اولبابده وقاطبه احوالده امر و فرمان ولطف و احسان حضرت ولی النعم افندیمن حضرتلرینکدر .

فی ۶ صفر سنه ۱۳۲۹ بوسنه و هر سگ اوقاف

و معارف مدیری

محمد شریف

برنجی مسئله — اوقافه عائد همان هر بر شهر و قصبه ده الكوزل و الك شرفی لرلده يك چوق خالی عرصه لر واردر بتون مملكتده بویله بيك بشیور قدر عرصه من موجود ایکن اوقاف اسلامیه نك بونلردن استفاده سی همان لاشی حکمنده در . شمدی بونلردن مطلوب و متصور اولان استفاده بی تأمین ایتمك ایچون بونلرك احیاسی لازمدر . بوايسه عظیم بر مبلغه متوقدر . اليوم اجرا ایدیلن تتبعات و تدقیقاتك نتیجه سی اوله رق سنوی رأس المال ایله فائض بونلر یوزده بشنی تأدییه ایتمك شرطیله اوچنجی مسئله ده عرض و بیان اولنان اصوله توفیقاً بر استقرارك عقدی ممکندر . حالبوکه خالی و بوش اولان عرصه لریمز اوزرنده بویله ایله انشا ایدیه جك ابنیه و سائر نك یوزده اوندن فضله بر واردات تأمین ایده جکی كرك اهل خبره و ارباب و قوفك تأمین و بیاناتی و كركسه مقدما مختلف و قفلر بیننده منعقد اولان استقرار كيفیتیه اجرا ایدیلن تجاربه ثابتدر . بوصورتله دفع مضرت و جاب منفعت قیلندن اولان بر استقرارك عقدینه جواز واری در .

ایکنجی مسئله — اوقافه عائد بعض عرصه لر وارکه وارداتلری لك دوندر و بونكله برابر کوندن کونه تدنی ایدیه ك مقطوعاً النان مكلفات امیرییه سی معکوساً تزیاید ایلدیکی حالده اليوم بونلرك وارداتی یالکیز ویرکییه تقابل ایده میوب بونلر علی حاله ترك ایدیه جك اولورسه اوقاف اداره سیچون عین مضرت اولدقنری بدیددر . برنجی مسئله ده عرض و بیان اولنان اصوله توفیقاً بومضرتك دفعی ممکن و بو حقایق نظر اعتباره آلدینی تقدیرده اوچنجی مسئله ده عرض اولنان شرائطه توفیقاً استقرارك عقدینه مساع واری در .

اوچنجی مسئله — مسائل سابقه ده عرض و بیان اولنان مضرتك دفعی و بوندن ماعدا زمین و زمان نظر اعتباره آلدینی تقدیرده بزم ایچون بر احتیاج مبرمدن عبارت اولان مكاتب و مدارسك احیاسی کی بر منفعت عمومیه نك جلبی مقصد خیر مرصدیله بوکون یوزده بش فائضله اوقافك مسققات و مستغلاتندن هیچ برشی ترهین ایتمدن و بونلرك ملکیتنی تهلیکیه قویه حق هیچ بر تأمیناتده بونلردن یالکیز مجلس کیرك قراریله و مرکز اداره سنك کفالتیه بر استقرارك عقدینه جواز واری در . مرکز اداره یوزده اون نسبتده عموم ویرکیلردن اوقاف و معارف ایچون اخذ ایدیلن و حکومت طرفندن مسلمانلره اعانه اوله رق اعطا اولنان مقداری تأمینات اوله رق کوسه تر مکه بوبابده کی کفالتی ایفا ایده جکدر .

دردنجی مسئله — اوقافه عائد غایت اوافق برلر وارددر .

یرلرك واردات و قیمت حقیقه لر یك دون اولوب اویرلره مجاور اولان آدملردن بعضیسی لضروره کندی دائره سنی توسیع و یاخود عرصه سنه ضم ایتمك مقصدیه بو سبب دنطولای قیمت ذاتیه سندن يك افزون بر فایتیه اشترايه طالب اولورسه آله حق مبلغ ایله آنك برقاج مثل وارداتی تأمین ایده جك بر شینك تدارکی ممکن اولورسه اوکی یرلرك فروخته مساع واری در .

بشنجی مسئله — شرفی بر موقعده اوافق بر عرصه وارددر عرصه مذکور نك عدم وسعتنه مبنی انشآت نظامنامه موضوعه توفیقاً اوراده برشی یایله ماز بوسیدنطولای اویر علی حاله بوش قالمغه محکومدر بناء علیه بو عرصه بیوده یره مکلفات امیرییه ویرمك کی بر مضرتدن بشقه بر شینه یاراماز لضروره محدود اوللردن بری کندی موقعی توسیع مقصدیه اشترايه طالب جیقارسه آله حق مبلغ ایله اوقاف ایچون واردات کتیره جك برشی آلق شرطیه او اوقاف عرصه نك صاتمسنه جواز واری در .

التهنجی مسئله — اوقافه عائد یر اولوب حال حاضرده کندیسندن استفاده اولنه مدینی کی حکومت و یا بلدییه طرفندن استمالکی مطلوب اولوب اختیار ایله صاتیله حق اولورسه فضله بر مبلغك اخذی محقق اولدینی تقدیرده محضاً اوقافی ضرورتدن قورتارمق مقصدیه اویرك صاتیلمسنه جواز واری در .

یدنجی مسئله — ابنیه مقدسه دن جامع ، تکیه ، مدرسه ، مکتب کی مرور زمانله منهدم اولمش و یاخود که انهدامه مائل بولمش و اوراده کی مسلمانلر لسبب من الاسباب دیگر محلاته کلیاً و یاخود قسم کلیسی نقل مکان ایتمش اولدقنلردن طولای آرتق اوکی ابنیه لرك اویرلرده وجودینه لزوم قالمامش اولورسه بوجه بالا عرض اولنان اصوله توفیقاً اویرلرك صاتیلمسنه و یاخود که اوقاف ایچون بر واردات تأمین ایتمك مقصدیه اویرلرده ابنیه لرك انشاسته جواز واری در .

سکزنجی مسئله — نظامات موضوعیه توفیقاً یکریمی اوتوز سنه دنبری موتارلرك اورایه دفنه رخصت ویرلیان و اوقافه عائد اولان مقابرک فروخته و یاخود اوقاف و معارف ایچون بر واردات تأمین ایده جك اوزرلرنده ابنیه نك انشاسته جواز واری در .

طقوزنجی مسئله — بلدییه و یاخود حکومت طرفندن ضبط ایدیلوب (پارق) یعنی بفعه عمومی حالنه افراغ ایدیلن مقابرک یالکیز عرصه لر حالنه افراغ ایدیه لرك اوزرلرنده ابنیه انشا ایتمك شرطیه استردادی ممکن اولورسه بوکی کیفیاته مراجعتله مواد سائرده عرض و بیان اولنان اصوله توفیقاً مزارستان ایکن بوکون پارق حالنده بولنان بوکی یرلردن استفاده یه جواز واری در .

صراط مستقیم — اشبو استفتانامه نك باب مشیخته تقدیمی آلتی یدی آی اولدینی حالده هنوز بر جواب الهمدقنلردن طولای بوسنه لی مسلمان قارداشارمن مشیختك مسامحه کارلغندن شکایت ایدیورلر . عالم اسلام ایله تأیید روابط و تزید مناسبات خصوصنده لاقید قالان مرکز خلافتك ، باری بر مراجعت وقوعنده اولسون جواب ویرمك لزومی تقدیر ایتمی ایجاب اتمزی ؟..

آهیده کی عدم محدود ، نذر باریده ثواب غیر محدود احضار ایدر .
کما قال جل شانه

مثل الذين ينفقون اموالهم في سبيل الله كمثل حبة انبتت سبع سنابل
في كل سنبلة مائة حبة والله يضاعف لمن يشاء والله واسع عليم .

ظاهر المولوی

صراط مستقیم — شو عالی تشبته قارشى سويلنه بيله جك سوزلری
صاحب مقاله كاملاً سويله مش اولدينى اينجون بز كنديمزدن برشى علاوه
ايتمه جكز . متشبثلارك عزى ارباب حبيتك معاوتى سايه سنده انشاالله
دار الشفقة الاسلاميه لك ياقينده برده قيز شعبه سى وجوده كلش كورمكه
قرير العين اولورز .

حريق هائل

سكون منجمد ليل ييرته رق ، ناكاه
غنوده قلب خشين ظلامدن بر آه ،
بر آه ولوله پرداز قويدى : — يانغين وار !
— بوسس ، بو كرية ادا صيحه تظلمكار
رعود روح بشردر ، سمالره دو كولور ،
اونك خروش مآليله روحلر سو كولور . —
تموج ايتمه ده برير بوضيحه مشوم ،
طرف طرف اوتيور صانكه بر كتيته بوم .
عذاب اينچنده زمين ، اضطراب اينچنده زمان ،
تلاش ايله دونيور محر كننده شيمدى جهان !
سما بو حاله هزاران نظرله ناظر در ،
بر ارتعاش بكا كوزلرنده ظاهر در ...

چاك ايتدى بر زبانه خونين ، اوزاقلرك
پراهن بيوت ، ردای ظلامنى ،
قيوريلدى ، آسمانه اوزاندى ... قوناقلرك
قانلرله سيلدى منظره احتشامنى .

بر دوزخى زبانه كه رعشان ... آلهو ، دومان ،
ظامت ، شراره پوسكورييور شش جهاتنه ،
فواره ججيمدر : احراق اينجين هان
يوكسلمك ايسته يور كيي جوك كراتنه ..

بردن ياييلدى بر متموج قاناد كيي ،
شهبالكر كيلدى فروزان لهيبدن ،
بر ضربه مسلسل ايله ، خانمان شكن ،
يكسر رماد ايدوب كيديور هپ جوابنى ..

كوياكه بر عقاب ضيا بال وشعله مو

اوستنده طاملرك دونيور مفترس ، عقور ،
هر شاهبال ناثرى آيريلدى سوبسو ،
بر صرصر اولدى ... صرصر سيال نار ونور !

بر صرصر دوار شرر پاش وشرر پوش
مبنا لرى ايتمكه تمورله در آغوش ،
بر جوشش نواره خونين ايله ياخود
يرون كوكه چاغلار كيي شلاله ياقوت .

صرصر دونيور ... صاوريلوب انقاض مساكن
صاغدن صوله ، صولدن صاغه ، بر موكب نيران ،
برتوده پروانه سوزان كيي لرزان ،
لرزان وپريشان اينيور اولره ... لكن

هر ذره آتش پرى مشبوع جهنم
بر قدرت سوزش طاشيور مش كيي چيلغين ،
بر جوش دو كولدكجه يره بر قوجه يانغين
ايجاد ايدويور ... بر قوجه غياي عدم قم !
صرصر دونيور ... كچديكي ير اولدى مشابه
كوللرله ، دومانلرله بورونمش عرصاته ،
كوز ياشلرى ممزوج سيول نوحاته ،
آوازه واويل سمالره مشافه !

سوزمى ... آه ايله ، سيل سرشك ايله — ايواه ! —

سوزمى بر يانغين
شو كرية بار سفالت ، شولب باآه تباہ ،
شو محتضر ، بايغين ،

سوقاقلره دو كولان طوللرك ، يتيملرك
سوزمى سوزش وجدانى ؟؟ .. كرية دانه خار
لهيب روح ايله — شبنم ميدر ، — اولورمى بخار ؟
بو لوح نظرله فروزك ، بو كتله كدرك

حضور سوز وكدازنده چهره وجدان
حجاب ايدوبده قزارمازمى ؟ سويله اى انسان !
آجبرمى بوللره ؟ يربى خبر ، سماخاموش !
كچر صبا ومسا ...

كچر صباح ومسا لاقيدى ، الم بردوش ...
فقط كلنجه شتا

شو چيلاق عائله لر قار ، چاميرمى اورتونسون ؟
بوي نوالره طوپراق مى آجسين آغوشى ؟
ليال بارده لك ظلمت جهان پوشى
اولورمى پرده عصمت ... اولورمى ، آه ، دوشون ؟
سمارعود صاچار ، برق ياغديرر ، روزكار
صوغوق ، غنيف قانادلرله سلهل چارپار ،